

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 18. juuni 2021
(OR. en)

9932/21

PI 55
MI 487
COMPET 497
RECH 313
COVID-19 275
WTO 160
COMER 63
SAN 412
PHARM 133
SEMENCES 32
COPEN 287
DROIPEN 112

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 9381/21 + ADD1

Teema: Nõukogu järeldused intellektuaalomandi poliitika kohta (18. juuni 2021)

Delegatsioonidele esitatakse lisas majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 18. juuni 2021. aasta istungil vastu võetud nõukogu järeldused intellektuaalomandi poliitika kohta.

Nõukogu järeldused intellektuaalomandi poliitika kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU:

1. TULETADES MEELDE

- nõukogu 10. novembri 2020. aasta järeldusi intellektuaalomandi poliitika ja tööstusdisainilahenduste süsteemi läbivaatamise kohta liidus¹;
- komisjoni 25. novembri 2020. aasta teatist „Innovatsioonipotentsiaali rakendamine – intellektuaalomandi tegevuskava ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamise suurendamiseks“,² milles määratletakse intellektuaalomandit ELi üliolulise varana, tunnistades samas, et selle tõhususe tagamiseks tuleb kehtestada tasakaalustatud poliitika, et aidata ettevõtetel ära kasutada oma leiutisi ja loomingut, tagades, et need teenivad majandust ja ühiskonda tervikuna;
- Euroopa Ülemkogu 24.–25. mai 2021. aasta erakorralise kohtumise järeldusi,³ eelkõige üleskutset tõhustada tööd, et tagada ülemaailmne võrdne juurdepääs COVID-19 vaktsiinidele, ning ELi ja liikmesriikide kohustust kiirendada vaktsiinide jagamist, et toetada abi vajavaid riike ja aidata arendada kohalikku tootmissuutlikkust kooskõlas ülemaailmse terviseteemalise tippkohtumise Rooma deklaratsiooniga;
- nõukogu 23. aprilli 2021. aasta järeldusi Euroopa tiimi kohta,⁴ milles käsitletakse COVID-19 pandeemia ülemaailmseid aspekte ja märgitakse, et oluline on tagada õigeaegne, õiglane ja võrdne ülemaailmne juurdepääs ohututele, taskukohastele ja tõhusatele COVID-19 vaktsiinidele, ravile ja diagnostikale. Sellega seoses kinnitatakse järeldustes, et EL ja selle liikmesriigid seisavad asjaomaste mitmepoolsete jõupingutuste keskmes, eelkõige COVID-19 tõrje vahenditele juurdepääsu raamistiku „ACT Accelerator“ ja selle COVAXi mehhanismi puhul;

¹ ELT C 379I, 10.11.2020, lk 1.

² Dok 13354/20.

³ EUCO 5/21, punkt 3.

⁴ Dok 7894/21.

- komisjoni 17. veebruari 2021. aasta teatist „HERA Incubator: – COVID-19 variantidega seotud ohu ühine ennetamine“,⁵ milles leitakse, et üks kiiremaid viise vaktsiinitootmise suurendamiseks on tugevdada tootmisvõimsust ning viaalide täitmise ja pakendamise suutlikkust, mis võib hõlmata vaktsiinide ja nende tehnoloogiaga seotud oskusteabe ja intellektuaalomandi vabatahtlikku jagamist, et vähendada tehnosiirdeks vajalikku aega;
- liidu ühinemist päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga, mis aitas kaasa geograafiliste tähiste kaitsmise süsteemide parandamisele ja ajakohastamisele ülemaailmsel tasandil; ning tuletades meelde, et on valmis kaaluma mittepõllumajanduslike toodete *sui generis* kaitse süsteemi kehtestamist ELi tasandil, lähtudes põhjalikust mõjuhinnangust selle võimalike kulude ja tulude kohta ning tuginedes sidusrühmade tagasisidele komisjoni hiljutise esialgse mõjuhinnangu ja avaliku konsultatsiooni kohta;
- nõukogu 21. septembri 2020. aasta järeldusi,⁶ milles kutsutakse üles võtma meetmeid, et võimaldada VKEdel täielikult ära kasutada ühtse turu võimalusi, sealhulgas võimaldades kasvu toetavaid investeeringuid VKEdele intellektuaalomandist ajendatud investeeringute hõlbustamise kaudu; järeldustes tervitatakse ka komisjoni 10. märtsi 2020. aasta teatist „Pikaajaline tegevuskava ühtse turu normide paremaks rakendamiseks ja täitmise tagamiseks“,⁷ milles rõhutati vajadust tugevdada intellektuaalomandi õiguste ning võltsitud või ebaseaduslike toodete ühtsele turule laskmise keeldude või piirangute täitmist;

⁵ Dok 6375/21.

⁶ Dok 10698/20.

⁷ Dok 6778/20.

Intellektuaalomandi tegevuskava

2. TUNNEB HEAMEELT komisjoni intellektuaalomandi tegevuskava ja selles väljakuulutatud algatuste üle, mis käsitlevad intellektuaalomandi paremat kaitset, intellektuaalomandi tõhusat kasutamist ja kasutuselevõttu, intellektuaalomandiga kaitstud varadele juurdepääsu lihtsustamist ja nende jagamist, võitlust intellektuaalomandi õiguste rikkumise vastu ning ausat mängu ülemaailmsel tasandil;
3. NÕUAB TUNGIVALT, et komisjon seaks prioriteediks asjaomaste seadusandlike ettepanekute õigeaegse esitamise ning esitaks sealhulgas võimalikult kiiresti ettepaneku tööstusdisainilahendusi käsitlevate ELi õigusaktide läbivaatamise ja ajakohastamise kohta, et muuta need kättesaadavamaks, eelkõige VKEde jaoks; JÄÄB OOTAMA edasiminekut tegevuskavas välja kuulutatud muu kui seadusandliku tegevuskava, sealhulgas tulevase ELi võltsimisvastaste meetmete paketi ja tööga, mida tehakse tehisintellekti, andmete jagamise ja täiustatud autoriõiguste taristu valdkonnas;

Intellektuaalomandi toetav roll COVID-19 pandeemiaga tegelemisel

4. OLLES TEADLIK, et COVID-19 pandeemial on olnud ja on jätkuvalt tõsised tagajärjed maailmamajandusele, ning tunnistades, et teadus- ja arendustegevuse toetamiseks oli ja on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid ning suurendada vaktsiinitootmissuutlikkust, et EL saaks lähitulevikus taastada oma ülemaailmse konkurentsivõime ja majanduskasvu;
5. RÕHUTADES, et innovatsiooni- ja loometegevus ei katkenud liidus isegi kriisi ajal ning et intellektuaalomandi süsteem on osutunud ja peaks jääma innovatsiooni, konkurentsivõime, majanduskasvu ja kestliku arengu liikumapanevaks jõuks, samuti peamiseks koostööd ning teadmiste ja tehnoloogia siiret võimaldavaks raamistikuks;
6. ARVESTADES, et tihe koostöö kõigi asjaomaste avaliku ja erasektori osalejate vahel, kes vajaduse korral tuginevad intellektuaalomandi, oskusteabe ja andmete jagamise vabatahtlikele lahendustele, on paljutõotav viis võimalike probleemide lahendamiseks ning tootmisvõimsuste ja tarnete kiireks suurendamiseks kogu maailmas ning selleks, et tagada COVID-19 diagnoosimiseks, ravimiseks ja ennetamiseks vajalike elutähtsate toodete, sealhulgas vaktsiinide kättesaadavus;

7. VÕTTES ARVESSE, et liit osaleb aktiivselt Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ja muude rahvusvaheliste foorumite raames peetavas ulatuslikus dialoogis, mille eesmärk on uurida, kuidas saaksid sellised tõhusad ja pragmaatilised lähenemisviisid, nagu patentide ühiskasutus, litsentsimisalgatused ning teadmiste ja vaktsiinide jagamise platvormid, kõige paremini toetada taskukohast ja õiglast juurdepääsu COVID-19 ravimitele, diagnostikale, vaktsiinidele ja ravile, et tagada tugev, kiire ja ühine reageerimine pandeemiale; ARVESTADES, et liit on samuti valmis arutama muid vahendeid, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu artiklites 31 ja 31a sätestatud paindlikkust;
8. TUNNISTADES, et pandeemia on mõjutanud ka intellektuaalomandiametite tööd; ARVESTADES, et intellektuaalomandiametid kohanesid selle väljakutsega, eelkõige edendades internetipõhiseid ja paberivabasid menetlusi, tagades seeläbi intellektuaalomandisüsteemi kasutajatele ja intellektuaalomandiametite töötajatele ohutuse, kindlustades samal ajal sujuva toimimise ELis innovatsiooni teenistuses;
9. TERVITAB komisjoni COVIDiga seotud toetusmeetmeid, mis võimaldavad kasutada rohe- ja digialusel põhinevat kindlat, tugevat ja tasakaalustatud intellektuaalomandi süsteemi, mis aitab kaasa kestlikuma majanduse saavutamisele;
10. JÄÄB OOTAMA edasisi arutelusid võimalike intellektuaalomandi vahendite ja paremate koordineerimisvõimaluste üle, et tulla toime piiriüleste kriisiolukordadega; TUNNUSTAB komisjoni valmisolekut pakkuda COVID-19 vaktsiinide tööstusliku tootmise suurendamise rakkerühma töö raames tuge mis tahes võimalikes intellektuaalomandiga seotud küsimustes;
11. TULETADES MEELDE, et EL on maailma suurim vaktsiinieksportija, kusjuures pool kogu liidus toodetud vaktsiinidest saadetakse EList välja, ning samuti COVAXi mehhanismi üks suurimaid rahastajaid; RÕHUTAB vajadust suurendada ülemaailmset toetust COVAXi mehhanismile ning KUTSUB kõiki vaktsiini tootvaid riike ÜLES lubama eksporti ja vältima tarneahelaid häirivaid mis tahes meetmeid, aidates seeläbi aktiivselt kaasa ülemaailmsetele jõupingutustele suurendada vaktsiinitarneid kogu maailmas;

VKE'd ja nende majanduslik taastumine

12. OLLES TEADLIK sellest, et halvenev epidemioloogiline olukord tõi kaasa arvukate piiravate meetmete vastuvõtmise pandeemia ennetamiseks ja sellele reageerimiseks;
13. OLLES SEISUKOHAL, et kiiresti on vaja välja töötada ja kasutusele võtta uued vahendid VKE'de toetamiseks nende tegevuskulude kandmisel, sealhulgas vahendid, mis on seotud VKE'de intellektuaalomandi õiguste kaitse ja haldamisega, et leevendada negatiivset mõju nende üldisele finantsseisundile;
14. TUNNISTAB, et praegune kriis on tekitanud suuremaid probleeme, mis on avaldanud vältimatut mõju majandustegevuses osalejatele, eelkõige VKE'dele, eelkõige seoses äristrateegiate määratlemisega oma konkurentsivõime tugevdamiseks ja majanduskasvu kiirendamiseks;
15. RÕHUTAB, et intellektuaalomandi õiguste ja ärisaladuste kaitse ja väärtustamine on VKE'de jaoks oluline tegur konkurentsivõime, innovatsiooni, väärtuse loomise ja jätkusuutlikkuse tagamise seisukohast;
16. TUNNISTAB, et teadustaristud loovad lisaväärtust, kui neid kasutatakse üheaegselt nii teadusuuringute kui ka tehnoloogiarakenduste tarbeks, mis on valdkond, kus intellektuaalomandil on oluline roll ettevõtete, eelkõige VKE'dega tehtavas koostöös, vallandades seeläbi innovatsioonipotentsiaali, et saavutada ELi laiemad strateegilised prioriteedid;
17. NÕUSTUB intellektuaalomandi tegevuskavas esitatud hinnanguga, et suur osa VKE'dest ja teadlastest ei kasuta veel täielikult ära võimalusi, mida pakub intellektuaalomandi kaitse ja selle väärtustamine, ning KUTSUB seetõttu ÜLES võtma täiendavaid meetmeid, et edendada intellektuaalomandi tõhusat kasutamist ja rakendamist VKE'des;

18. TUNNEB seetõttu HEAMEELT selle üle, et komisjon ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) on käivitanud ja rakendanud VKEde toetusfondi, millest rahastatakse intellektuaalomandi kui VKEde äristrateegia osa käsitlevat nõustamist ning kaubamärkide ja tööstusdisainilahenduste registreerimist riiklike, piirkondlike ja ELi tasandi intellektuaalomandi süsteemide kaudu; USUB, et tulevikus oleks kasulik laiendada seda toetust patentidele;
19. TUNNISTAB, et EUIPO ning riiklike ja piirkondlike intellektuaalomandiametite töö Euroopa Liidu intellektuaalomandi võrgustiku (EUIPN) raames on selle uue algatuse edu aluseks, eelkõige koostöös üldiste ettevõtlustoetusvahenditega, nagu Euroopa ettevõtlusvõrgustik, klastritega seotud algatused ja muud intellektuaalomandi tugivõrgustikud, nagu patenditeabekeskused;
20. KUTSUB komisjoni ÜLES arendama ja tugevdama koostööd EUIPNiga ning intellektuaalomandiga seotud eri tugivõrgustike ja teenuseosutajatega, et tagada kõigis ELi liikmesriikides VKEdele suunatud praeguste ja tulevaste intellektuaalomandi toetamise meetmete sidusus ja vastastikune täiendavus nii, et hõlmatud oleks kõik intellektuaalomandi õigused, ning edendades seeläbi väikeettevõtete konkurentsivõimet, innovatsiooni ja juurdepääsu välisturgudele;

Roheline ja digitehnoloogia

21. ARVESTADES, et kestlik tulevik, mis on tõenäolisem järgmise põlvkonna jaoks, nõuab tõhusat ja tulemuslikku teadus- ja ettevõtluspõhist koostoimet intellektuaalomandi ja innovatsiooni vahel;
22. TUNNISTAB vajadust arutleda selle üle, kui oluline on kaitsta roheline ja digitehnoloogia valdkonna uuenduslikke lahendusi majanduskasvu ja kaasaegse ühiskonna kestliku arengu edendamise vahendina;

23. TUNNISTAB intellektuaalomandi õiguste olulisust stiimulina säästvate ja keskkonnasõbralike tehnoloogiate arendamisel ja levitamisel, järgides ÜRO kliimamuutuste konverentsi 2019. aasta järeldusi, mis on motiveerinud riike ja ettevõtlusorganisatsioone võtma sotsiaalselt ja keskkonnavalaselt vastutustundlikuma hoiaku, mis on viinud ka intellektuaalomandi õiguste kui vahendi kasutamiseni koostööpõhiste tehnoloogia jagamise strateegiate loomiseks;
24. RÕHUTADES rohe- ja digitaalvaldkonna tähtsust ettevõtete, sealhulgas VKEde majanduslikus taastumises ja arendamises, eelkõige rohelise ja digitehnoloogia ning avatud innovatsiooni kui strateegia abil, mis on sätestatud intellektuaalomandi tegevuskavas;
25. RÕHUTAB, et EL peab oma teadus- ja innovatsioonitegevuses saavutatud suurepärased tulemused maksimaalselt ära kasutama, et toetada ELi majanduse rohe- ja digiüleminekut, sealhulgas tulemuslikult rakendades arukat intellektuaalomandi kaitset ja haldamist tõhusate mehhanismide abil intellektuaalomandi jagamiseks ja tehnosiirdeks;
26. PEAB hädavajalikuks tagada, et intellektuaalomand jääks digi- ja roheüleminekut võimaldavaks teguriks, tunnistades, et see peaks olema vastupidava, jõulise ja kestliku ELi tähelepanu keskmes;
27. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike üles suurendama stiimuleid, et kasutada kogu ELi rohelises ja digitehnoloogias ära loomingulist ja innovatsioonipotentsiaali;

Intellektuaalomandi õiguste täitmise tagamine

28. PEAB TERVITATAVAKS avaliku ja erasektori jõupingutusi võitluseks internetis ja mujal toimuva intellektuaalomandi õiguste rikkumise vastu ning selle süveneva probleemiga seotud suundumuste ümberpööramiseks, toetades seega selget vajadust suurendada jõupingutusi ning arvestades, et uued tehnoloogiad võivad etendada selles valdkonnas seatud eesmärkide saavutamisel olulist rolli;

29. ON SEISUKOHAL, et võitlus intellektuaalomandi õiguste rikkumise vastu peab tingimata hõlmama olemasoleva õigusraamistiku tõhusat kohaldamist, ning RÕHUTAB õiguskaitseasutuste asjaomase suutlikkuse tähtsust intellektuaalomandi õiguste rikkumise vastases võitluses;
30. Selleks et aidata tagada tõhusamate meetmete võtmine intellektuaalomandi õiguste rikkumise vastu, LEIAB, et on vaja ergutada mõttevahetust intellektuaalomandi õigustega seotud kuritegude, eelkõige võltsimise ja piraatluse ennetamise ja nende vastu võitlemise ning nende seoste üle rahvusvahelise majandus- ja finantskuritegevusega kuritegelike organisatsioonide kaasatuse tõttu, sealhulgas võimaliku vajaduse üle teha kokkuvõtte olemasolevatest õiguslikest erinevustest liikmesriikide kriminaalõiguse raamistikes, võimalikest lünkadest kriminaalõiguses ja süüdistuste esitamisel ning õiguslikest ja praktilistest takistustest piiriüleses koostöös ELis;
31. TERVITAB komisjoni aruannet võltsitud kaupade internetimüüki käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi toimimise kohta⁸, VÕTTES TEADMISEKS, et allakirjutanud peavad vastastikuse mõistmise memorandumit väärtuslikuks vahendiks teabe ja heade tavade vahetamisel ning õiguste omajate ja veebiplatvormide vahelise tõhusa koostöö tagamisel. Kuna võltsitud kaupade maht internetipõhistes kauplemiskohtades on endiselt lubamatult suur, ASUB SEISUKOHALE, et kõnealuseid jõupingutusi tugevdatakse jõuliselt digiteenuste õigusakti ja tulevase ELi võltsimisvastaste meetmete paketiga;
32. PEAB hädavajalikuks, et EL püüaks vähendada olemasolevaid nõrku kohti, hinnates vajadust ajakohastada olemasolevat õigusraamistikku, tagades seeläbi intellektuaalomandi aruka ja strateegilise kasutamise ning tõhusa võitluse intellektuaalomandi õiguste rikkumise vastu;
33. RÕHUTAB, kui oluline on lisada võitlus intellektuaalomandi õiguste rikkumise, sealhulgas võltsimise ja piraatluse vastu, kõigi asjakohaste liidu poliitikavaldkondade prioriteetide hulka;

⁸ Dok 10189/20.

Patendid

34. KINNITAB VEEL KORD, et hindab Euroopa Patendiorganisatsiooni haldusnõukogus, sealhulgas selle patendiõiguse komitees, peetavaid väärtuslikke arutelusid, milles käsitletakse taimede või loomade tootmiseks kasutatavate olemuselt bioloogiliste meetodite ja selliste meetodite abil saadud toote patentsust, eesmärgiga saavutada tõenditel põhineva lähenemisviisi alusel põhjalikum arusaam direktiivist 98/44/EÜ biotehnoloogia leiutiste õiguskaitse kohta ja Euroopa patendikonventsiooni vastavatest sätetest; VÄLJENDAB HEAMEELT Euroopa Patendiameti (EPO) poolt seoses oma patentide väljaandmise tavadega vastavalt EPO laiendatud apellatsioonikoja 14. mai 2020. aasta arvamusele G 3/19 algatatud järelevalve ja aruandluse üle;
35. TULETADES MEELDE, et täiendava kaitse tunnistuste eesmärk on hüvitada novaatoritele kohustuslike kliiniliste uuringute ja müügiloa väljastamise menetluste ajakulu tõttu kaotatud tõhus patendikaitse, edendades seeläbi innovatsiooni liidus ja aidates vältida nende tööstusharude liidust lahkumist;
36. ARVESTADES, et täiendava kaitse tunnistusi antakse liikmesriigi tasandil, mis võib viia erinevate otsusteni ELis ja sellest tulenevalt paralleelsete kohtumenetlusteni, mis võib põhjustada ebatõhusust, õiguskindlusetust ning selguse ja prognoositavuse puudumist ELis;
37. TUNNISTAB, kui oluline on jätkata tööd ühtsema süsteemi loomiseks ja sellega seoses uurida olemasolevate takistuste ületamiseks täiendavaid ühtsemaid lahendusi ; TERVITAB intellektuaalomandi tegevuskava raames tehtud jõupingutusi täiendava kaitse tunnistuste süsteemi parandamiseks.